

[Undervisningsministeren.]

der bor i hjemmet og muligvis har finansieret radiolicensen? Hvad med den halv-voksne søn, som har det gamle radioapparat på sit værelse og derfor har fuld stemmeret, medens hans far, der har anskaffet sig et nyt apparat, kun har en halv stemme, fordi han er gift med mor? Unge Hans skal have en hel stemme, medens hans gamle far, Harald, må nøjes med en halv. Der kan være flere hjemmeværende voksne børn, flere familiemedlemmer m. v.

En lytter kan meget vel betale licens i flere politikredse; skal han så også have flere stemmer? Hvis en mand betaler 7 licenser, hvad der ikke er ualmindeligt, skal han dog efter forslaget kun have een stemme — og de øvrige familiemedlemmer i hans hus være udelukket fra at stemme. Hvorledes vil man kontrollere, at kun den ene stemme benyttes? Hvordan vil man udskille de seks licenser, så at kun den ene benyttes til stemmeafgivning?

En mand, der ikke har radioapparat, kan løse licens, hvis det morer ham i en bestemt valgssituation. Selvom det kun vil høre til de meget store sjældenheder: selve den kendsgerning, at man kan købe stemmer — købe stemmer — er direkte ubehagelig. Og hvad med de godt 100 000 lyttere, der er fritaget for licens? Deres valgret må naturligvis sikres.

Der måtte formentlig desuden fastsættes en bestemt valgretsalders. Der er mange halvstore børn, der betaler licens. Valgretsalders kan måske sættes til 18 år, idet den kulturelle valgret jo ikke behøver at følge den politiske valgret. Når de unge i 18 års alderen har udstået læretiden eller rykker ind på universiteterne, har de vel en vis mening om, hvad de ønsker sig af radioen. Men hvorledes skal alderen kunne kontrolleres?

Desværre var indenrigsministeriet ikke i stand til at oplyse, hvad et sådant lyttervalg vil koste. Det ligger nær at tænke, at et almindeligt lyttervalg vil koste noget nær det samme som et politisk valg; men i hvert fald: selv et lyttervalg, der resulterer i kun 8 valgte, vil ikke kunne afholdes under 1/2 mill. kr., når de forskellige udgifter tages med. Er et sådant beløb forsvarligt i forhold til det, der opnås? Hver enkelt af de otte mand vil komme til at stå i et overordentlig

stort beløb i direkte valgudgifter. De pågældende ville nok foretrække at få byttet om på de beløb, der går til valgudgifter, og dem, der går til honorarer. I honorar får de pågældende for tiden 1 500 kr. + 75 pct.

Hvordan vil valgdeltagelsen blive? Den kan meget let forme sig på en sådan måde, at den bliver kompromitterende for hele ordningen. Når man ved en grundlovsafstemning, hvor det dog drejer sig om fundamentale spørgsmål for borgerne, om disses politiske og økonomiske rettigheder, ikke kan samle flere stemmer end det antal, vi for et halvt år siden kunne registrere, hvordan vil så ikke deltagelsen i et direkte lyttervalg blive? Efter mit skøn i hvert fald mindre.

Hvis man fuldt skal forstå, hvad det her drejer sig om, må det erindres, at det var vor største lytterorganisation, der i sin tid foreslog, at folketinget skulle være repræsenteret i radioen, ud fra den ganske rigtige tankegang, at folketsrepræsentanterne som almenvalgte også repræsenterede de lyttere, der stod udenfor lytterorganisationerne. Lytterrepræsentanterne og folketsrepræsentanterne må ses som supplerende hinanden, i fællesskab dækkende feltet, og således virker ordningen også i praksis.

Et tidligere medlem af radiatorådet, hr. redaktør Knud Rée, den tidligere fiskeriminister, har erkendt, at der ikke kan stemmes på licenskortene, og har skitseret en løsning, hvorefter der efter licensindbetalingerne udsendes stemmesedler til samtlige lyttere, som derefter returnerer disse til statsradiofonien. Også et sådant forslag kan jo undersøges, om man ønsker det; men også her flytter nissen jo ganske givet med. Det vil kræve en mægtig ekstrastab af mandskab at forsyne hele landet med stemmesedler fra en central, og hvad med afstemningens hemmelighed? Breve kan være fejl-adresserede, gå forkert i byen, i visse tilfælde ligge og flyde på dagligstuebordene o. s. v.

Afstemning på licenskort, afstemning i tilknytning til kommunevalg og lignende må opgives som uigennemførligt; men det er nok muligt, at der administrativt kan foretages visse ændringer, som fjerner lytterrepræsentanternes valg så langt fra de politiske valg som overhovedet muligt. Det